

طراح: فرهاد شهریاری بهزادی

درس یازدهم: نقش خردمندان

توضیحات متن:

1. خواجه نصیر الدین توسی، ریاضی دان، نویسنده و ستاره شناس بزرگ ایرانی در قرن هفتم، مشاور هلاکو خان مغول بود.

* او عقیده داشت، جامعه برای حفظ خود به سه چیز نیازمند است: شمشیر، قلم و دینار، که قلم از همه کارسازتر است.

* خواجه نصیر با دعوت از ریاضی دانان و ستاره شناسان از نواحی مختلف سرزمین اسلامی، رصد خانه ای در مراغه تاسیس کرد. بزرگترین خدمت خواجه نصیر الدین توسی، تربیت دانشمندان و نگهداری کتابها و آثار علمی در دوره ی هلاکو و چیرگی مغول بود.

2. حدود دویست سال پیش از خواجه نصیر، مردی بزرگ از ولایت او به نام نظام الملک توسی، مدارس شبانه روزی معروف به ((نظامیه)) را تاسیس کرد که مانند دانشگاه های امروز اداره می شدند.

* ((سعدی شیرازی)) یکی از دانش آموخته های نظامیه است.

* خواجه نظام الملک، در شهری، رصد خانه ای بنا کرد.

نکته های دستوری:

گاهی برای بیان یک مفهوم، ممکن است چند واژه داشته باشیم که با یکدیگر هم معنی باشند، با توجه به محتوا و فضای نوشته، باید در به کارگیری واژه ها، دقت کنیم.

* قلم از همه کارسازتر است. / مفید تر، موثرتر، اثر گذار تر

* صدای مهیب رعد و برقی به گوش رسید. / ترسناک، وحشتناک، بیمناک

نکته های نگارشی:

برای درک بهتر مطلب و خواندن صحیح و آسان، باید به طور مناسب و به جا از علائم نگارشی در متن، استفاده کنیم.

www.my-dars.ir

واژه نامه:

امکانات: ابزارها، وسایل مناسبی برای دستیابی به چیزی/ چیرگی: برتری، چیره شدن، تسلط

خاتمان سوز: ویرانگر، از بین برنده خانه و کاشانه/ درهم فشردن: یکی کردن، درهم کردن

رصد خانه: مکانی است که در آن ستاره شناسان به کمک ابزارهایی ستارگان را مشاهده و بررسی می کنند.

زیرکانه: از روی هوش و خرد، هوشمندانه/ قتل عام: کشتار گروهی، دسته جمعی به قتل رساندن

بسمه تعالی

کارساز: مفید و اثرگذار، کارگشا/مانع شدن: جلوگیری کردن، منع کردن/ناباوری: باور نداشتن
مشاور: راهنما، کسی که با او درباره کارها مشورت کنند./مهیب: ترسناک، وحشتناک، هراس انگیز
ناگوار: ناپسند، ناشایست/نظامیه: مدرسه ها یا دانشگاهایی که خواجه نظام الملک بنا کرده بود.
هراس انگیز: ترسناک، وحشتناک، ترس آور

سوالات چهارگزینه ای:

1. خواجه نظام الملک، رصد خانه ای در شهر..... بنا کرد.
الف) مراغه ب) ری ج) توس د) تهران
2. خواجه نصیر الدین توسی، رصد خانه ای در شهر..... تاسیس کرد.
الف) ری ب) مراغه ج) توس د) شیراز
3. بزرگترین خدمت خواجه نصیرالدین توسی چه بود؟
الف) تاسیس رصدخانه - ورود به دستگاه مغول ب) نگهداری از کتاب - وزارت
ج) تربیت دانشمندان - نگهداری از کتاب ها د) مشاور مغولان در امور تربیتی - تاسیس رصدخانه
4. خواجه نظام الملک توسی چند سال پیش از خواجه نصیر زندگی می کرد؟
الف) صد سال ب) دویست سال ج) بیست سال د) پنجاه سال
5. رابطه کدام گروه از واژگان زیر با بقیه متفاوت است؟
الف) کارساز - مفید - کارگشا ب) مشاور - مشورت - شورا
ج) مهیب - ترسناک - وحشتناک د) چیرگی - برتری - غلبه

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

